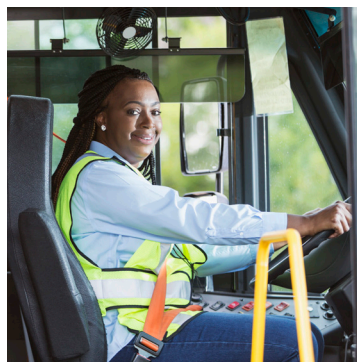

ZAJEDNO SMO JAČI

Prekinimo nasilje nad
ženama u transportu

SMJERNICE

za socijalne partnere na razini poduzeća i sektora

Europska federacija transportnih radnika vodi
kampanju za suzbijanje nasilja nad ženama u
sklopu kampanje Fair Transport Europe

EUROPEAN TRANSPORT
WORKERS' FEDERATION
www.etf-europe.org

Šve žene imaju pravo raditi u uvjetima bez nasilja, bez obzira na njihov status zaposlenja, bilo da su zaposlenice, pripravnice, stažistice, privremene radnice, ispitanice. U transportnom sektoru kojim dominiraju muškarci, žene su često podložene visokim stopama nasilja i uznemirenja na temelju spola, uključujući od strane klijenta, kolega i menadžera.

Jednakost spolova, gdje se žene tretiraju i cijene jednako, pristojan posao, dobri uvjeti zaposlenja i ravnoteža spolova radne snage važni su preduvjeti za sigurna, zdrava i dostojanstvena radna mjesta. Unaprjeđenje sigurnosti za transportne radnice je važan dio pružanja kvalitetnih usluga prijevoza bez nasilja na korist svih putnika i klijenata, a posebice putnica i klijentica.

Ove smjernice za socijalne partnere na razini poduzeća i sektora oslanja se na rezultate anketa ETF-a iz 2017. godine o nasilju nad transportnim radnicama u Europi,¹ koja je otkrila da je nasilje nad ženama redovna pojava u transportnom sektoru, često s razornim posljedicama za zdravlje i dobrobit žena te njihovu motivaciju da ostanu zaposlene u transportnom sektoru.

“Verbalni napadi... seksualna zlostavljanja i slično. Dodirivanje stražnjice i grudi, prijete od strane nadređenih ako se žalim [rečeno mi je]: ‘Žena mora biti u stanju to podnositi kad radi u muškoj profesiji.’”

— Radnica željeznice

“Najgore je što ni ne misle da se neprimjereno ponašaju.”

— Radnica civilnog zrakoplovstva

“Osjećam se lošije. Spavam lošije. Postala sam bojažljiva. Nisam povratila energiju koju sam imala prije seksualnog uznemiravanja... a konstantno uznemiravanje od strane putnika te slomi. Veliki nedostatak podrške od poslodavaca to ponekad čini vrlo teškim.”

— Vozačica autobusa

1 Pogledajte dva zasebna izvješća ETF-a: sažeto i dopunsko izvješće, oba objavljena na engleskom jeziku pod naslovom *Violence Against Women at Work in Transport* (“Nasilje nad ženama na radnom mjestu u prijevozu”): Sažeto izvješće: www.etf-europe.org/resource/violence-against-women-at-work-in-transport-summary-report-of-findings-from-a-survey-by-etf/. Dopunsko izvješće: www.etf-europe.org/resource/violence-against-women-at-work-in-transport-supplementary-report/

Što je nasilje nad ženama?

Nasilje nad ženama uključuje verbalno, neverbalno, fizičko i druge vrste seksualnog uznemiravanja, uhođenje i seksualno zlostavljanje. Također uključuje uznemiravanje putem tehnologije tijekom radnog vremena i izvan radnog vremena – tekstualnim porukama, e-mailom, društvenim medijima itd.

Najistaknutiji oblik nasilja nad ženama je seksualno uznemiravanje. Seksualno zlostavljanje se definira kao nepoželjno ponašanje seksualne prirode koje žrtva doživljava da ima svrhu da je uvrijedi ili ponizi, da ometa njezin rad i/ili stvara zastrašujuće, uvredljivo ili neprijateljsko radno mjesto. Seksualno uznemiravanje nastaje zbog diskriminacije i nejednakosti uloga i odnosa spolova.

“Pokušaj da me siluje bio je neuspješan, pohađala sam tečaj samoobrane i mogla sam se obraniti.”

— *Lučka radnica*

“Normalno je stanje stvari da se otvoreno komentira o određenim dijelovima tijela. Pitaju te o tvojim (seksualnim) iskustvima... Ništa nisam prijavila.”

— *Radnica civilnog zrakoplovstva*

“Na ograničenom Facebook računu na poslu dobila sam prijetnje i uvjede.”

— *Radnica željeznice*

“Čini se da šira javnost misli da je u redu zastrašivati ili uznemiravati radnice.”

— *Radnica javnog gradskog prijevoza*

U transportnom sektoru žene su posebno izložene nasilju i uznemiravanju jer rade u sektoru kojim dominiraju muškarci, a njihov rad često se odvija na javnim mjestima gdje redovito dolaze u kontakt s javnošću i često rade u mobilnim ili izoliranim radnim situacijama.

Važno je da svi igraju svoju ulogu za prekid nasilja nad ženama.

Zajedničkim radom, radnici i poslodavci, muškarci i žene, možemo okončati nasilje nad ženama i stvoriti kulturu poštovanja i jednakosti na radnom mjestu

Deset stvari koje treba učiniti kako bi se spriječilo nasilje nad radnicama u transportu

- 1. Tretirajte nasilje nad radnicama u transportu kao ozbiljno pitanje na radnom mjestu** i integrirajte ga u kolektivno pregovaranje, socijalni dijalog na radnom mjestu i procjenu rizika na radu i zdravstvenih rizika te programe prevencije. Osigurajte da svi – menadžeri, kolege, klijenti – razumiju **da se nasilje ne tolerira u svijetu rada**.
- 2. Izradite zajedničku politiku radnog mjesta sindikata i poslodavaca**, ili ako je već imate revidirajte politiku i provjerite da je 'prikladna svrsi'. Osigurajte da postoje sveobuhvatni koraci za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad radnicama (pogledajte ETF model politiku za najbolje smjernice prakse o tome što bi trebalo uključiti u politiku).
- 3. Rješavajte temeljne uzroke nasilja nad ženama i uznemiravanja žena**, uključujući širu problematiku ravnopravnosti spolova kao što je povećanje broja žena u transportnim poslovima.
- 4. Uspostavite zajedničku sindikat – poslodavac povjerljivu proceduru za žalbe** koju radnice razumiju, u koju imaju povjerenje i osjećaju se da je mogu koristiti. Osigurajte da žene i radnici koji svjedoče nasilju mogu podnijeti povjerljive žalbe. Osigurajte da se ova procedura široko objavi i da radnice razumiju kako se žaliti.
- 5. Ozbiljno postupajte s pritužbama**, provedite samostalno istrage i pobrinite se da postoje dosljedni načini na koje se počinitelji drže odgovornim. Posebice, važno je pobriniti se da se viši rukovoditelji ili zaposlenici od 'više vrijednosti' ne tretiraju drugačije. Koristite žalbe kao oblik organizacijskog učenja o tome što promijeniti i pobrinite se da postoji popratna akcija za rješavanje problema koji su istaknuti u pritužbama. Izbjegavajte uvođenje sporazuma o povjerljivosti ('zabrane davanja informacija') u rješavanju pritužbi, jer tako problem ostaje sakriven.

- 6. Posavjetujte se s radnicama o njihovim zabrinutostima o sigurnosti na poslu** i uspostavite praktične mjere kako bi se osiguralo da su radna mjesta slobodna od nasilja nad ženama. Pobrinite se da te konzultacije uzimaju u obzir utjecaj radnih organizacija, usamljenog rada i drugih promjena na radnom mjestu. Provedite 'sigurnosne šetnje' i redovne povratne sesije sa ženama i postupajte prema njihovim prijedlozima.
- 7. Provedite obuku i kampanju podizanja svijesti u transportnom poduzeću**, pazeći da menadžeri, suradnici i klijenti razumiju da nasilje nad ženama nije prihvatljivo. Pobrinite se da kampanja stavlja odgovornost na sve, uključujući muškarce, da igraju svoju ulogu u okončanju nasilja nad ženama.
- 8. Osigurajte povjerljivu podršku ženama osposobljavajući zagovornike radnih mjesta** da pruže pomoć, smjernice i informacije te potiču žene na otkrivanje i prijavljivanje nasilja.
- 9. Pružite podršku i obuku za kolege kako bi preuzeli ulogu aktivnih promatrača na radnom mjestu** tako da, kad svjedoče nasilju i uznemiravanju, znaju kako intervenirati, kako podržati žrtvu, i kako povjerljivo prijaviti nasilje. Intervencija može uključivati 'pozvanje na račun' suradnika kad pričaju seksističke šale, ili daju primjedbe o fizičkom izgledu, odjeći ili privatnom/ društvenom životu žene.
- 10. Pružite informacije, podršku i pomoć ženama** koje doživljavaju nasilje i uznemiravanje.

Daljnje informacije i materijali

ETF-ova model politika radnog mjesta o nasilju nad transportnim radnicama

ETF je izradio model politiku radnog mjesta s detaljnim smjernicama koje se mogu koristiti i prilagoditi od strane sindikata u njihovim pregovorima s poslodavcima kako bi osigurali da su politike radnog mjesta rodno osjetljive i spriječiti nasilje nad ženama i njihovo uznemiravanje. Model politiku radnog mjesta možete pronaći ovdje: www.etf-europe.org/activity/violence-against-women/

ETF-ovo izvješće „Nasilje nad ženama na radnom mjestu u transportu“ i dopunsko izvješće

Povodom UN-ovog Dana za okončanje nasilja nad ženama 25. studenog 2016, ETF je lansirao online anketu o nasilju nad transportnim radnicama na radnom mjestu u Europi. Odgovorilo je više od 1400 transportnih radnica, a šokantne priče koje je sadržavala otkrile su neprihvatljiv razmjer nasilja nad transportnim radnicama.

Na temelju rezultata ankete, Dr. Jane Pillinger sastavila je izvješće, koje je prvo takve vrste. Dokumentira prožimajuću kulturu seksualnog uznemiravanje i seksualnog zastrašivanja na radnom mjestu.

Kako je anketa izazvala takav opširan raspon komentara od transportnih radnica, ETF je prikupio te komentare u jedan dokument. Dopunsko izvješće spaja pisane komentare od više od 300 transportnih radnica iz svih sektora koji su odgovorili na anketu ETF-a. Oba izvješća mogu se pronaći ovdje: www.etf-europe.org/violence-against-women-transport-workers-etf-study-reveals-the-facts/

ETF-ov model obuke o nasilju nad transportnim radnicama i njihovom uznemiravanju

U okviru projekta kojeg financira EU „Žene u transportu - Obrazovanje za vrijedno zapošljavanje (EVE)“, pod koordinacijom našeg bugarskog partnera FTTUB, modul obuke o nasilju nad transportnim radnicama i njihovom uznemiravanju je razvijen. Modul obuke može se pronaći ovdje: www.etf-europe.org/activity/gender-training-package/

Materijali za obuku za radno mjesto bez uznemiravanja i zlostavljanja u brodarstvu

Unutar okvira Odbora sektorskog socijalnog dijaloga za pomorski prijevoz, priznati Europski socijalni partneri, ETF i ECSA, iznesli su zajednički projekt financiran od strane EU koji je imao za cilj eliminirati uznemiravanje i zlostavljanje na radnom mjestu u brodarskom sektoru. Materijali za obuku razvijeni od strane projekta može se pronaći ovdje: www.etf-europe.org/how-to-eradicate-harassment-and-bullying-in-shipping/

ETUC izvješće „Sigurni kod kuće, sigurni na poslu“

Ovo izvješće, izrađeno kao dio projekta „Sigurni kod kuće, sigurni na poslu“ Europske konfederacije sindikata (ETUC), spaja dokaze prikupljene iz intervjua provedenih kako dio 11 detaljnih državnih studija slučaja razvoja nasilja i uznemiravanja na poslu na temelju spola na europskoj razini, uključujući nasilje u obitelji na poslu. Državna izvješća i konačno izvješće mogu se pronaći ovdje: www.etuc.org/en/document/safe-home-safe-work-final-report-national-country-studies

Međunarodni savez transportnih radnika

Okončanje nasilja nad transportnim radnicama je jedno od područja prioriteta za ITF Žene. Naš rad uključuje brojna ključna područja koja su od sastavnog značaja za postizanje najjačih mogućih rezultata za transportne radnice. To uključuje:

- razvoj globalnog ženskog zagovaranja – odgovor radnog mjesta na endemsko nasilje na temelju spola u transportu (na temelju modela originalno razvijenog od strane sindikata Unifor u Kanadi)
- otkrivanje i suzbijanje utjecaja nasilja u obitelji na radnike i radna mjesta; i
- kampanje za ILO konvenciju i preporuku o nasilju i uznemiravanju u poslovnom svijetu (kao dio globalne kampanje koju predvodi ITUC).

Više informacija o tim različitim aspektima, uključujući resurse koji bi mogli biti korisni za potporu kampanja i aktivnosti sindikata za okončanje nasilja nad transportnim radnicama, mogu se pronaći ovdje: www.itfendvaw.org

ITUC alat kampanje „Zaustavimo nasilje na poslu temeljeno na spolu – podržimo ILO Konvenciju“

Kao dio svoje kampanje za snažnu ILO Konvenciju za okončanje nasilja na temelju spola u poslovnom svijetu, Međunarodna konfederacija sindikata (ITUC) objavila je alat kampanje za sindikate. Alat kampanje može se pronaći ovdje: www.ituc-csi.org/campaign-toolkit-stop-gender-based

Europski savez transportnih radnika

ETF zastupa više od 5 milijuna transportnih radnika iz više od 230 transportnih sindikata i 41 europske zemlje, u sljedećim sektorima: željeznice, cestovni prijevoz i logistika, pomorski transport, unutarnji plovni putevi, civilno zrakoplovstvo, luke i pristaništa, turizam i ribarstvo.

Glavni ured:

Galerie Agora ▪ Rue du Marché aux Herbes 105 ▪ Boîte 11
B-1000 Bruxelles ▪ Belgija

www.etf-europe.org

www.facebook.com/ETFwomen @ETF_women

Glavni ured: Dr Jane Pillinger

Dizajn: Louis Mackay www.louismackaydesign.co.uk

Kontakt: Cristina Tilling women@etf-europe.org

©ETF, studeni 2018

Sva prava pridržana, niti jedan dio ove publikacije ne smije se reproducirati, pohranjivati u sustavu za pohranu, ili prenijeti bilo kojim sredstvom, elektronskim, mehaničkim, fotokopiranjem ili na drugi način, bez prethodne dozvole Europskog saveza transportnih radnika (ETF).